

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра психологічного консультування і психотерапії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-педагогічної роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

_____ 2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

ПСИХОЛОГІЯ

(загальна, вікова та педагогічна)

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 01 Середня освіта

спеціальність: 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

освітня програма: біологія

вид дисципліни: обов'язкова

факультет: біологічний

2020/ 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету психології

« 26» червня 2020 року, протокол № 5

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: ФРОЛОВА Євгенія, кандидат психологічних наук, доцент;

Програму схвалено на засіданні кафедри психологічного консультування і психотерапії

Протокол від «10» червня 2020 року № 8

Зав. кафедри психологічного консультування і психотерапії

Олександр КОЧАРЯН

(підпис)

Програму погоджено методичною комісією: факультету психології

Протокол від «23 » червня 2020 року № 6

Голова методичної комісії

Юлія ГІМАЄВА

(підпис)

Програму погоджено методичною комісією біологічного факультету

Протокол від «25» червня 2020 року № 10

Голова науково - методичної комісії біологічного факультету

Віра МАРТИНЕНКО

(підпис)

ВСТУП

Програму навчальної дисципліни «Психологія (загальна, вікова та педагогічна)» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта» (Біологія та охорона здоров'я).

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни «Психологія (загальна, вікова та педагогічна)» – інтеграція та систематизація психологічних знань щодо механізмів ефективної організації освітнього процесу у сучасних навчальних закладах та розвиток психолого-педагогічної компетенції майбутніх викладачів. Програма складається з 3-х розділів: 1) загальна психологія; 2) вікова психологія; 3) педагогічна психологія.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни полягають у формування таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з використанням різних джерел, у т.ч. результатів власних досліджень, використання інформаційних та комунікативних технологій, різноманітних програмних засобів, вміння користуватися сучасними інформаційними технологіями та аналізувати інформацію в галузі біології, здоров'я людини, педагогіки, методики викладання.

5. Комунікативні навички, міжособистісна компетентність: вміння взаємодіяти з іншими людьми, організувати комунікацію учнів, працювати в команді зі своїми колегами, поєднувати в освітньому процесі учнів, їх батьків, вчителів, адміністрацію, створювати рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, здатність аналізувати складні ситуації, що стосуються освітнього процесу і розвитку в особливих контекстах

7. Здатність навчатися впродовж всього життя, оволодівати сучасними знаннями, орієнтуватися у світовому й національному біологічному освітньо-науковому просторі в контексті необхідності постійного розширення і актуалізації знань для підвищення професійної майстерності, цінувати різноманіття та мультикультурність

8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, здатність генерувати нові ідеї (креативність), застосовувати знання у практичних ситуаціях, оцінювати та забезпечувати якість виконаних

робіт, планувати та управляти часом, здатність до адаптації та дії в новій ситуації. 9.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

10. Здатність до комунікації у професійній діяльності, у т.ч. на міжнародному рівні, здатність спілкуватися іноземною мовою, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, діяти соціально відповідально та громадянськи свідомо, усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

2. Сучасні уявлення про основні принципи та методи викладання біології, основ здоров'я у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів, здатність до перенесення системи наукових знань зі спеціальності у площину навчального предмету, здійснення структурування навчального матеріалу

4. Здатність застосовувати знання з вікової фізіології та психології для організації педагогічної діяльності і спілкування особистості в різні вікові періоди та враховувати вікові особливості людини в навчальній та психолого-педагогічній роботі

6. Здатність застосовувати основи сучасної педагогіки та психології в навчальному процесі в загальноосвітній школі, вивчати психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації з метою діагностики, прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу у середній школі

14. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей, пошуку ефективних шляхів мотивації школярів до саморозвитку, (самовизначення, самоактуалізації, самоконтролю, самонавчання), володіння основами цілепокладання, планування та проектування освітнього процесу, здійснення об'єктивного контролю і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

19. Здатність здійснювати професійні функції в процесі інклюзивного навчання, адекватно вибирати засоби і методи навчання для осіб з особливими освітніми потребами, створюючи умови для їх розвитку і саморозвитку, повноцінної соціалізації з допомогою здоров'язбережувальних технологій.

20. Розуміння тенденцій у сучасній освіті та вміння прогнозувати наслідки педагогічної, здоров'язбережувальної та фізкультурно-оздоровчої діяльності, здатність планувати та передбачувати результати оздоровчо-реабілітаційної та рекреаційної роботи в закладах загальної середньої і позашкільної освіти учнівської молоді

В ході вивчення дисципліни заплановано:

- ознайомити студентів з основними етапами розвитку та напрямками психології як науки та сучасними уявленнями щодо природи психічного відображення;
- сформулювати уявлення щодо закономірностей функціонування психічних процесів, психічних станів та психічних властивостей особистості;
- вивчити періодизацію розвитку особистості у різних підходах та пов'язані з цим проблеми побудування навчального процесу: проблема готовності до шкільного навчання, особливості навчальної діяльності у молодшому шкільному, підлітковому віці та юнацькому віці;
- здійснити аналіз психологічних чинників, що забезпечують ефективність навчальної діяльності: когнітивних особливостей, мотивації навчання, стильових та типологічних особливостей особистості, тощо;
- розкрити сутність основних понять та теоретичних підходів до аналізу навчальної діяльності;
- розкрити методологічні засади побудування та використання різних освітніх технологій і функціонування психологічних служб навчальних закладів;
- сформулювати навички застосування методів психологічної діагностики рівня розвитку пізнавальної, емоційно-вольової, мотиваційно-особистісної сфер учнів та студентів;

1.3. Кількість кредитів - 6

1.4. Загальна кількість годин - 180

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
32 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	

32 год.	8 год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
116 год.	162 год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Програмні результати навчання:

Знання і розуміння:

- застосовує базові знання природничих та суспільних наук в обов'язі, необхідному для засвоєння біологічних дисциплін і основ здоров'я;
- розуміє особливості навчання різноманітних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів, володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини;

Уміння:

- застосовує сучасні теоретичні та практичні основи методики навчання біології і основ здоров'я в загальноосвітній школі, враховує психолого-педагогічні аспекти навчання і виховання учні;
- застосовує методи діагностування досягнень учнів, здійснює педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху
- використовує бібліотеки, інформаційні бази даних, Інтернет ресурси для пошуку необхідної інформації, знаходить шляхи швидкого і ефективного розв'язку поставленого завдання, генерує нові ідеї, використовуючи отримані знання та навички;
- визначає загальні закономірності, механізми становлення пізнавальних та емоційно-вольових процесів; особливості формування особистості в різні вікові періоди, фактори регуляції поведінки особистості; основи соціальної психології груп і колективу;

Комунікація:

- представляє результати наукової роботи письмово (у вигляді звіту, наукових публікацій тощо) та усно (у формі доповідей та захисту звіту) з використанням сучасних технологій, вміє вести дискусію, - організує співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками,
- вміє спілкуватись в діалоговому режимі з колегами та цільовою аудиторією

Автономія і відповідальність:

- проектує психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, організовує співпрацю учнів та ефективно працює автономно та в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях)
- розуміє значення культури як форми людського існування, цінує різноманіття та мультикультурність світу і керується у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва, забезпечує рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно- економічних особливостей.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальна психологія

Тема 1. Базові поняття сучасної психології

Життєва і наукова психологія. Методи наукової психології. Проблема предмету психології. Психологія як наука про душу. Психологія як наука про свідомість. Психологія як наука про поведінку. Психологія як наука про психіку і психічні явища.

Підходи до розуміння психіки. Походження та еволюція психіки. Основні відмінності психіки людини та тварин. Взаємозв'язок психіки та мозку людини. Загальна характеристика психіки людини: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості особистості. Основні компоненти психіки людини: свідомість, несвідомі психічні процеси. Роль мови та язика у розвитку свідомості. Поняття та характеристика самосвідомості. Психіки та діяльність.

Тема 2. Психічні процеси та стани.

Пізнання і пізнавальні процеси. Загальна характеристика пізнавальної сфери людини. Специфічні пізнавальні процеси, їхні рівні: чуттєвий (відчуття, сприйняття) і раціональний (мислення). Неспецифічні пізнавальні процеси: увага, пам'ять, уява. Єдність пізнавальної і емоційної сфер (інтелекту й афекту).

Емоційно-вольові процеси. Адаптація людини і функціональний стан організму. Емоційний стрес і регуляція емоційних станів. Специфіка психологічного відображення в емоціях. Співвідношення емоцій і процесів пізнання. Предметність емоцій. Емоції і процеси мотивації. Емоції як внутрішній регулятор діяльності. Види емоційних проявів. Поняття емоції, афекту, настрою, пристрасті, переживання. Функції емоцій: підходи і теорії.

Конативна складова психіки: мотиваційна сфера. Основні проблеми і поняття психології мотивації. Потреба як основа процесів мотивації. Загальна організація мотиваційної сфери особистості. Проблема класифікації мотивів. Типологія мотивів теорії діяльності: актуальні і потенційні мотиви, предметні і функціональні, смислоутворювальні, мотиви-стимули. Цінності, інтереси, норми як мотиваційні утворення. Постійна мотивація. Ситуативна мотивація. Рівень домагань і мотивація досягнення. Зовнішня і внутрішня мотивація. Локус контролю.

Психічні стани. Стрес, стадії та вили стресу. Сон та змінені стани свідомості.

Тема 3. Особистість.

Основні поняття психології особистості. Людина, індивід, особистість, індивідуальність. Диференційно-психологічна стратегія визначення особистості. Основні проблеми диференційно-психологічного опису особистості (здібності, темперамент, характер, індивідуальний стиль діяльності, статевовікові властивості, типології індивідуальності, структура індивідуальності). Мотиваційно-динамічний підхід. Особистість як система мотивів. Психоаналітичні теорії особистості. Особистість у гуманістичному підході. Особистість і діяльність. Соціально-психологічна модель. Особистість у системі соціальних відносин. Когнітивний підхід. Особистість і пізнання. Співвідношення темпераменту і характеру. Структура характеру. Захисні функції характеру.

Розділ 2. Вікова психологія

Тема 4. Періодизація розвитку особистості

Проблема розвитку особистості у психодинамічному підході (періодизація Ст. Джонсона): базові потреби, інфантильні травми та захисні характерологічні утворення. Характеристика періодів розвитку особистості (за Е.Еріксоном). Характеристика періодів розвитку особистості (за Д.Б.Ельконіним-В.В. Давидовим). Вікові особливості навчальної діяльності. Основні поняття педагогічної та вікової психології за Л.С.Виготським: зона найближчого розвитку, новотвір, криза розвитку. Принцип єдності розвитку та навчання.

Розділ 3. Педагогічна психологія

Тема 5. Підходи до розуміння навчальної діяльності.

Історичні етапи формування освітніх систем. Розвиток теоретичних уявлень про формування педагогічного знання. Парадигми освіти. Сучасна Україна: шлях від когнітивно-орієнтованої до гуманістичної та компетентнісної парадигм. Психоаналітичний, когнітивний, біхевіористський, екзистенційно-гуманістичний, діяльнісний підходи до розуміння навчальної діяльності. Нова українська школа – ключова реформа у галузі освіти. Принцип інклюзивності в освітній системі.

Тема 6. Ефективність навчальної діяльності.

Психічні процеси та їхній вплив на ефективність навчання. Стилі кодування інформації і їхній вплив на ефективність навчання. Роль уваги, пам'яті та мислення в процесі навчання. Види мислення і їхній вплив на процес засвоєння знань. Розвиток мислення в шкільному віці (стадії розвитку за Ж.Піаже). Рівневі та стильові властивості особистості (інтелект та стиль навчання). Рівні стильової поведінки. Когнітивно-стильові характеристики навчальної діяльності. Проблема поєднання методу навчання й стилю навчання. Регуляція навчальної діяльності. Види навчальних мотивів і їхній вплив на ефективність навчання. Мотиваційні аспекти шкільного навчання. Види стилів педагогічного спілкування. Вплив стилю педагогічного спілкування на ефективність навчання. Сучасні освітні технології: система розвивального навчання, нейропсихологічний й психофізіологічний супровід навчальної діяльності, статева диференціація в навчанні, гендерні проблеми освіти, інклюзія та супровід дітей з особливими потребами.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	ср	го		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Загальна психологія												
Тема 1. Базові поняття сучасної психології	22	4	2			16	23	1				22
Тема 2. Психічні процеси та стани	28	6	6			16	28	2	2			24
Тема 3. Особистість	28	6	6			16	28	2	2			24
Разом за розділом 1	78	16	14			48	79					70
Розділ 2. Вікова психологія												
Тема 4. Періодизація розвитку особистості	32	8	8			16	28	2	2			24
Разом за розділом 2	32	8	8			16	28	2	2			24
Розділ 3. Педагогічна психологія												
Тема 5. Підходи до розуміння навчальної діяльності	22	4	2			16	25	1				24
Тема 6. Ефективність навчальної діяльності	28	4	8			16	28	2	2			24
Разом за розділом 3	50	8	10			32	53					48
Підготовка до заліку	20					20	20					20
Усього годин	180	32	32			116	180	10	8			162

4. Теми семінарських занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Базові поняття сучасної психології Дискусія на тему проблематики психічного відображення	2
2	Тема 2. Психічні процеси та стани Доповіді за тематикою властивостей психічних процесів. Практична робота «Пізнавальні процеси та їх роль у навчанні»	6
3	Тема 3. Особистість Доповіді та дискусія щодо сучасних підходів до вивчення особистості	6
4	Тема 4. Періодизація розвитку особистості Характеристика періодів розвитку особистості у різних підходах. Практична робота «Діагностика акцентуацій характера».	8
5	Тема 5. Підходи до розуміння навчальної діяльності	2
	Тема 6. Ефективність навчальної діяльності Практична робота «Стиль педагогічного спілкування». Обговорення та доповіді з проблематики застосування освітніх технологій, створення інклюзивного навчального середовища, шляхів вирішення гендерних проблем в освітньому середовищі, проблем поєднання методу та стилю навчання	8
	Разом	32

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 2. Психічні процеси та стани Доповіді за тематикою властивостей психічних процесів. Практична робота «Пізнавальні процеси та їх роль у навчанні»	2
2	Тема 3. Особистість Доповіді та дискусія щодо сучасних підходів до вивчення особистості	2
3	Тема 4. Періодизація розвитку особистості Характеристика періодів розвитку особистості у різних підходах. Практична робота «Діагностика акцентуацій характера».	2
4	Тема 6. Ефективність навчальної діяльності Практична робота «Стиль педагогічного спілкування». Обговорення та доповіді з проблематики застосування освітніх технологій, створення інклюзивного навчального середовища, шляхів вирішення гендерних проблем в освітньому середовищі, проблем поєднання методу та стилю навчання	2
	Разом	8

5. Самостійна робота для студентів денної форми навчання

№ теми	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Базові поняття сучасної психології. Підготовка доповідей. Підготовка до семінарського заняття.	16
2	Психічні процеси та стани.	16

	Підготовка доповідей. Підготовка до семінарського заняття. Виконання практичної роботи.	
3	Особистість. Підготовка доповідей. Підготовка до семінарського заняття.	16
4	Періодизація розвитку особистості. Підготовка до лекції. Виконання практичної роботи.	16
5	Підходи до розуміння навчальної діяльності Підготовка доповідей. Підготовка до семінарського заняття.	16
6	Ефективність навчальної діяльності. Підготовка доповідей. Підготовка до семінарського заняття. практичної роботи	16
7	Підготовка до заліку	20
	Разом	116

для студентів заочної форми навчання

№ теми	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Базові поняття сучасної психології. Підготовка доповідей. Підготовка до семінарського заняття.	22
2	Психічні процеси та стани. Підготовка доповідей. Підготовка до семінарського заняття. Виконання практичної роботи.	24
3	Особистість. Підготовка доповідей. Підготовка до семінарського заняття.	24
4	Періодизація розвитку особистості. Підготовка до лекції. Виконання практичної роботи.	24
5	Підходи до розуміння навчальної діяльності Підготовка доповідей. Підготовка до семінарського заняття.	24
6	Ефективність навчальної діяльності. Підготовка доповідей. Підготовка до семінарського заняття. Виконання практичної роботи	24
7	Підготовка до заліку.	20
	Разом	162

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

7. Методи навчання

Лекція – це вид роботи, щ систематизує виклад навчального матеріалу. Шляхом відвідування та рботи на лекціях студенти отримують уявлення щодо предмету в цілому, знайомляться з основними теоретичними питаннями курсу. Лекції не вичерпують матеріал дисципліни повністю і покликані закласти основи наукових знань, визначити напрям, основний зміст і характер усіх видів навчальних занять і, головним чином, самостійної роботи студентів.

Семінарське заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до котрих студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами завдання, їх виступи, активність у дискусії, уміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо.

Консультація з дисципліни – метод навчання, який передбачає можливість індивідуального спілкування студента із викладачем за питаннями, що викликали труднощі або потребують додаткової уваги під час вивчення

Самостійна робота студента - вид роботи, що передбачає активність та замученість студента у поза аудиторний час та спрямований на поглиблення знань за певними розділами або темами курсу. Студенти отримують конкретні завдання, термін виконання та попередньо ознайомлюються із вимогами щодо виконання завдань та їх оцінювання.

8. Методи контролю

Для студентів денного відділення

у якості поточного контролю передбачено оцінювання самостійної роботи.

Самостійна робота передбачає виконання таких видів самостійної роботи:

1) *Практична робота* на тему «Пізнавальні процеси та їх роль у навчанні». Студентові потрібно провести психологічну діагностику пізнавальних процесів в учня середньої школи за допомогою наступних методик: методика діагностики стилів кодування інформації (Є. В. Фролова), методика визначення типу мислення (Г. В. Резапкіна). Психодіагностичні методики надаються викладачем під час навчальних занять або можуть бути самостійно знайдені студентом у психологічній літературі.

Робота передбачає також аналіз отриманих результатів діагностики, співбесіду з учнем, в ході якої аналізується його академічна успішність та навчальні переваги або труднощі та формулювання висновків щодо взаємозв'язку особливостей пізнавальної сфери із успішністю його навчання.

За результатами роботи студент готує звіт у письмовій формі. Звіт повинен включати: титульний аркуш, соціально-демографічну характеристику досліджуваного (вік, стать, сфера діяльності тощо), результати психологічної діагностики у вигляді таблиці з сирими показниками тестування, змістовну інтерпретацію результатів та висновки.

2) *Практична робота* на тему «Діагностика акцентуацій характеру». Студентові потрібно провести психологічну діагностику вираженості основних типів акцентуацій характеру у підлітка або молодій людини за методикою Леонгарда-Шмішека. Знайомство з методикою, ключем та обговорення результатів роботи після її виконання здійснюється під час практичних занять, а проведення методики з досліджуваним, обробка та інтерпретація результатів – під час самостійної роботи.

3) *Практична робота* на тему «Стиль педагогічного спілкування», в якому студентові потрібно провести критичну оцінку себе у ролі вчителя (під час або після проходження педагогічної практики). Студентові потрібно провести психологічну діагностику власного стилю педагогічного спілкування за допомогою опитувальника, виконати оброблення результатів згідно до ключа та їхню змістовну інтерпретацію. Знайомство з методикою, ключем та обговорення результатів роботи після її виконання здійснюється під час практичних занять, а проведення методики, обробка та інтерпретація результатів – під час самостійної роботи.

Доповідь на одну з обраних тем (або на тему, запропоновану студентом), які виходять за межі лекційного матеріалу. Цей вид роботи не є обов'язковим та надає можливість отримати додаткові бали за активність під час навчальних занять. Орієнтовні теми доповідей наведено у додатку.

Для студентів заочного (дистанційного) відділення

у якості поточного контролю передбачено оцінювання самостійної роботи. Студентам заочного відділення пропонується виконання контрольної роботи, яка складається з двох завдань .

Перше завдання містить питання теоретичного характеру. Відповідь на це питання повинна складати самостійне осмислення теоретичного матеріалу з відповідної теми.

Друге завдання стосується розкриття певної психологічної задачі у формі аргументованого викладення власної думки та підкріплення відповідними психологічними теоріями або закономірностями.

Роботу розподілено на 28 варіантів, який може бути обраний студентом самостійно або за вибором викладача. Варіанти контрольної роботи наведено у додатку.

У якості **семестрового контрольного заходу** передбачено складання екзамену для студентів денної і заочної форми навчання. Екзаменаційне завдання складається з двох питань, на які потрібно надати розгорнуту відповідь.

Перше завдання містить питання, яке відбиває розуміння матеріалу першого розділу та другого розділів. Друге завдання спрямоване на оцінювання засвоєння матеріалу за третім розділом.

Роботу розподілено на 20 варіантів. Номер варіанту роботи може бути закріплений за студентом шляхом випадкового вибору або за вибором викладача.

Питання до семестрового контролю з дисципліни «Психологія (загальна, вікова, педагогічна)»

1. Предмет і методи дослідження в психології.
2. Зв'язок психології з іншими науками. Основні етапи розвитку психологічної науки.
3. Поняття психіки. Походження й розвиток психіки.
4. Мозок, психіка й поведінка людини. Взаємозв'язок психічних і соматичних процесів.
5. Сутність і структура свідомості людини.
6. Мова, свідомість і мова. Основні функції мови й мови.
7. Роль несвідомого в психічному житті людини. Характеристика неусвідомлюваних психічних процесів.
8. Уявлення про несвідоме у різних теоріях (З.Фрейд, К.Г.Юнг, С.Гроф).
9. Самосвідомість та його місце в психіці. Рівні й етапи розвитку самосвідомості. Поняття Я-концепції.
10. Структура людської діяльності і її компоненти.
11. Види діяльності людини. Принципи класифікації. Поняття провідної діяльності.
12. Загальна характеристика пізнавальних процесів.
13. Характеристика відчуття й сприйняття. Принципи класифікації відчуттів і сприйняття і їхні основні властивості.
14. Загальна характеристика уваги. Основні види й властивості уваги.
15. Загальне поняття про пам'ять. Види пам'яті і її основні характеристики.
16. Загальна характеристика уяви. Основні види й механізми уяви. Проблема творчої уяви.
17. Мислення і його роль у пізнавальній і практичній діяльності людини. Види мислення і його основні характеристики.
18. Емоції й почуття. Способи керування емоційним станом.
19. Стрес і його вплив на фізичний і психічний стан людини. Види й стадії стресу.
20. Поняття про особистість у психології. Людина індивід, індивідуальність, особистість.
21. Поняття про темперамент. Зв'язок темпераменту з типами ВНД.
22. Характеристика прояву основних типів темпераменту.
23. Характер. Структура й типологія характеру.
24. Взаємозв'язок характеру й темпераменту.
25. Чинники, що впливають на формування рис характеру.
26. Мотивація. Класифікація потреб і мотивів особистості.
27. Загальна характеристика й види здібностей. Здібності й задатки.
28. Періодизація розвитку особистості (різні підходи)
29. Психодинамічний підхід до розвитку особистості (Ст. Джонсон).
30. Характеристика періодів розвитку особистості (за Е.Еріксоном).

31. Характеристика періодів розвитку особистості (за Ельконіним-Давидовим).
32. Основні поняття вікової та педагогічної психології: зона найближчого розвитку, новотвір, криза розвитку (Л.С.Виготський)
33. Парадигми освіти: ціннісно-культурна, академічна, технократична, професійна, гуманістична.
34. Психоаналітичний підхід до розуміння навчальної діяльності
35. Когнітивний підхід до розуміння навчальної діяльності
36. Біхевіористський підхід до розуміння навчальної діяльності
37. Екзистенціально-гуманістичний підхід до розуміння навчальної діяльності
38. Діяльнісний підхід до розуміння навчальної діяльності.
39. Стили кодування інформації і їхній вплив на ефективність навчання.
40. Роль уваги в процесі навчання.
41. Роль пам'яті в навчальній діяльності.
42. Характеристика й порівняльний аналіз основних видів пам'яті.
43. Ефекти й закони пам'яті.
44. Види мислення і їхній вплив на процес засвоєння знань.
45. Розвиток мислення в шкільному віці (стадії розвитку за Ж.Піаже.)
46. Поняття стиль навчання. Рівні стильової поведінки.
47. Когнітивно-стильові характеристики навчальної діяльності.
48. Види навчальних мотивів і їхній вплив на ефективність навчання
49. Мотиваційні аспекти шкільного навчання.
50. Стили педагогічного спілкування
51. Вплив стилю педагогічного спілкування на ефективність навчання
52. Освітні технології: система розвивального навчання, нейропсихологічний й психофізіологічний супровід навчальної діяльності, статева диференціація в навчанні.
53. Порівняльний аналіз різних парадигм в освіті: когнітивно-орієнтована й особистісно-орієнтована парадигми.
54. Порівняльний аналіз різних підходів до навчання (західний/незахідний, диференційований, збагачувальний тощо).

9. Схема нарахування балів Розподіл балів для денної форми навчання

Поточний контроль та самостійна робота						Разом	Іспит	Сума
Розділ 1		Розділ 2	Розділ 3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	60	40	100
10	10	10	10	10	10			

Студент є допущеним до підсумкового семестрового контролю за умови виконання 3-х практичних робіт (мінімальна кількість балів 15).

У якості *поточного контролю* передбачено контроль за відвідуванням семінарських занять та оцінювання самостійної роботи.

Контроль за відвідуванням занять здійснюється протягом семестру. Оцінюється присутність та активність студента на заняттях з кожним розділом окремо (Розділ 1, розділ 2, Розділ 3) у 10 балів. Разом – 30 балів (максимально).

Критерії оцінювання активності студента під час навчальних занять

Кількість балів	Критерії

9-10	- ініціативне та творче ставлення до виконання завдань та практичних завдань; - правильні та обґрунтовані відповіді на практичних заняттях; - високий рівень засвоєння теоретичного матеріалу змістовного розділу; - високий рівень виконання та своєчасне надання всіх практичних робіт на перевірку; - вивчення окремих тем, які не викладаються в лекційному курсі; - опанування додаткової літератури з тем розділу; - високий рівень засвоєння практичних навичок за розділом, студент володіє всіма необхідними практичними навичками.
7-8	- активна та успішна участь у роботі на практичних заняттях; - правильні та обґрунтовані відповіді на практичних заняттях; - високий рівень засвоєння теоретичного матеріалу; - високий рівень виконання та своєчасне надання всіх практичних робіт; - вивчення додаткової літератури з тем розділу; - високий рівень засвоєння практичних навичок за розділом, студент володіє більшістю необхідних практичних навичок.
5-6	- не завжди активна й успішна участь в роботі на практичних заняттях; - добрий рівень засвоєння теоретичного матеріалу розділу, засвоєно менше половини понять за темами розділу, тим іншим знання мають системний характер; - виконання всіх практичних робіт з незначними помилками та їх не завжди своєчасне надання; - вивчення додаткової літератури за декількома темами розділу; - добрий рівень засвоєння практичних навичок за розділом, студент володіє менш як половиною необхідних практичних навичок.
3-4	- пасивність та низький рівень успішності у роботі на практичних заняттях; - низький рівень засвоєння теоретичного матеріалу розділу, засвоєно лише деякі поняття за темами розділу, студент простежує окремі зв'язки між засвоєними поняттями; - виконання практичних робіт з помилками та/або їх несвоєчасне надання; - задовільний рівень засвоєння практичних навичок за розділом, студент володіє лише деякими практичними навичками.
1-2	- пасивність та низький рівень успішності у роботі на практичних заняттях; - низький рівень засвоєння теоретичного матеріалу розділу, засвоєно окремі поняття за темами; - виконання практичних робіт з істотними помилками та/або їх несвоєчасне надання; - систематична відсутність на заняттях.
0	- повна відсутність на заняттях протягом семестру.

Практичні роботи за темами 2, 4, 6 оцінюються у 10 балів кожна, які розподіляються на 7 балів за зміст роботи (коректність проведеного завдання, якість обробки та інтерпретації результатів, грамотність зроблених висновків) та 3 бали за своєчасність виконання роботи та подання оформленого звіту на перевірку.

Критерії оцінювання практичної роботи

Показник, що оцінюється	Критерії оцінювання
Своєчасність 0-3	Практична робота складена у встановлений викладачем термін (звіт подано на перевірку вчасно). У разі складання роботи після встановленого терміну бали за своєчасність не виставляються.

Зміст роботи 0-7	- самостійність виконання (у разі доведеного плагіату бали за роботу анулюються); - відповідність кількості досліджуваних та використаних методик вимогам практичної роботи; - коректність застосування і обробки психодіагностичних методик; - грамотність і коректність інтерпретації результатів та висновків; - обґрунтованість аргументації та висновків; - відповідність формальним критеріям (структура, послідовність та логічність, грамотність, якість оформлення тощо).

Доповідь надає можливість отримати заохочувальні бали та оцінюється у 10 балів.

Критерії оцінювання доповіді

Показник, що оцінюється	Критерії оцінювання
9-10	У доповіді повністю розкрито зміст обраної теми. Матеріал викладено логічно, послідовно, аргументовано, мова є грамотною, наявний науковий стиль викладення матеріалу, студент демонструє вільне володіння термінологічним апаратом дисципліни та матеріалом за темою. Студент вільно відповідає на додаткові питання за темою доповіді. Для підготування доповіді використано джерела з основної літератури та додаткового матеріалу або іншомовних джерел.
6-8	У доповіді повністю розкрито зміст обраної теми. Матеріал викладено логічно, послідовно, аргументовано, мова є грамотною, наявний науковий стиль викладення матеріалу, студент демонструє вільне володіння термінологічним апаратом дисципліни та матеріалом за темою. Студент має труднощі із формулюванням відповідей на додаткові питання за темою доповіді.
3-5	Зміст доповіді неповністю розкриває зміст обраної теми. Матеріал викладено із порушенням логіки або послідовності, мова є побутовою. Загалом присутнє володіння термінологічним апаратом дисципліни та матеріалом за темою. Студент має труднощі із формулюванням відповідей на додаткові питання за темою доповіді.
0-2	Доповідь не розкриває обрану тему. Студент не орієнтується у початковому матеріалі, який винесено на доповідь.

Розподіл балів для заочної форми навчання

Поточний контроль та самостійна робота						Разом	Іспит	Сума
Розділ 1		Розділ 2	Розділ 3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	60	40	100
10	10	10	10	10	10			

Студента є допущеним до підсумкового семестрового контролю за умови виконання контрольної роботи (мінімальна кількість балів 20).

Контрольна (реферативна) робота оцінюється у 60 балів, які розподіляються по 25 балів за кожне питання та 10 балів за своєчасність .

Критерії оцінювання контрольної (реферативної) роботи для заочної форми навчання

Показник, що оцінюється	Критерії оцінювання

Своєчасність 0-10	Контрольна робота складена у встановлений викладачем термін (подано на перевірку на початку заліково-екзаменаційної сесії). У разі складання роботи після встановленого терміну бали за своєчасність не виставляються.
Зміст питання 0-20	- самостійність, оригінальність; - використання основної літератури та додаткового матеріалу або іншомовних джерел; - відповідність формальним критеріям (структура, володіння сучасним науковим матеріалом. послідовність та логічність, обґрунтованість аргументації та висновків, грамотність, якість оформлення тощо); - вміння застосовувати теоретичні знання для рішення практичних завдань.

У якості семестрового контролю передбачено складання екзамену для денної та заочної форм навчання.

Екзаменаційна робота є письмовою роботою, яка складається із двох завдань і виконується в аудиторній формі. Кожне завдання оцінюється у 20 балів, сумарно 40 балів за роботу.

Критерії оцінювання екзаменаційної роботи

Бали за контрольне питання	Критерії оцінювання
18-20	У відповіді повністю розкрито зміст питання. Матеріал викладено логічно, аргументовано, мова є грамотною, науковий стиль викладення матеріалу, вільне володіння термінологічним апаратом дисципліни. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та додатковим матеріалом, що винесено для самостійної роботи.
14-17	Відповідь досить повно розкриває зміст питання або розкриває основні (найважливіші) аспекти у запитанні, студент володіє термінологічним апаратом дисципліни. У викладеному матеріалі студент має помилки із аргументацією відповіді, недостатня логічність та послідовність викладення матеріалу. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та середній рівень володіння додатковим матеріалом.
10-13	Відповідь на контрольне питання є неповною, розкриває тільки деякі аспекти навчального матеріалу. Студент припускається помилок у використанні термінології навчальної дисципліни. Рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та додатковим матеріалом є середнім.
5-9	У відповіді допущено суттєві помилки, які свідчать про незнання лекційного матеріалу або обов'язкової літератури; студент слабо володіє термінологією дисципліни.
0-4	Відповідь практично відсутня, студент демонструє незнання лекційного матеріалу або обов'язкової літератури; не володіє термінологією.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
	для заліку
50– 100	зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Абрамова Г. С. Возрастная психология: Учеб. пособие для студ. вузов. - 4-е изд., стереотип. - М.: Издательский центр "Академия", 1999. -672 с.
2. Балл Г. О. Гуманістичні засади педагогічної діяльності // Педагогіка і психологія. - 1994. - № 2. - С. 3-11.
3. Булах І. С. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів: Навчально-методичний посібник / І. С. Булах, Л. В. Долинська; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - Київ: НПУ, 2002. - 114 с.
4. Вікова психологія: навчальний посібник / За ред. Г. С. Костюка. - Київ: Радянська школа, 1976. - 269 с.
5. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посібник. / За ред. О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднічук та ін. - К.: Просвіта, 2001. - 416 с.
6. Видра О.Г. Вікова та педагогічна психологія. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2017 – 120 с.
7. Выготский Л. С. Собрание сочинений в 6-ти томах. - М.: Педагогика, 1992
8. Давыдов В.В. Проблемы развивающего обучения: Опыт теоретического и экспериментального психологического исследования / В.В. Давыдов. - М., 1986. 200 с.
9. Давыдов В.В. Теория развивающего обучения / В.В. Давыдов. - М., 1996. – 195 с.
10. Добрянська Л.Г. Формування мотивації учнів до навчання [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://licey-cv.com/metodichna-rabota/krashh-napraczuuvannya-pk/565-formuvannya-motivacz-uchnv-do-navchannya-dopovd>
11. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посібник / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
12. Дусаविцкий А.К. Развивающее образование: теория и практика / А.К. Дусаविцкий. – Харьков, 2002. – 146 с.
13. Дусаविцкий А. К. Развитие личности в учебной деятельности. - М.: Дом педагогики, 1996. - 208 с.
14. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2017 – 424 с.
15. Євтух М. Б. Інноваційні методи оцінювання навчальних досягнень [Текст] : монографія / М. Б. Євтух, Е. В. Лузік, Л. М. Дибкова ; Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. економіч. ун-т імені Вадима Гетьмана». – К. : КНЕУ, 2010. – 248 с.
16. Єжова Т. Є. Соціальна реабілітація дітей-інвалідів : навч. посіб. / Т. Є. Єжова. — К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. — 284 с.
17. Елькін М.В. Історія педагогіки: [навчально-методичний посібник до самостійного вивчення дисципліни] / М.В. Елькін, М.М.Головкова, А.А.Коробченко. – Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2009. – 204 с.
18. Заброцький М. М. Основи вікової психології. Навчальний посібник. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2001. - 112 с.
19. Заброцький М. М. Педагогічна психологія. Курс лекцій. - К., 2000. - 100 с.
20. Завгородня Т.К. Історія педагогіки: навчально-методичний посібник / Т.К.Завгородня, Л.М.Прокопів, І.В.Стражнікова. – Івано-Франківськ, 2014. – 160 с.
21. Зайченко І.В. Історія зарубіжної педагогіки. Навчальний посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. – 624 с.
22. Зайченко І.В. Педагогіка. Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Освіта України, 2006. – С. 86–97; 116–138.
23. Капська А.Й. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 232 с.

24. Концепція «Нова українська школа» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
25. Концепція розвитку психологічної служби системи освіти України на період до 2012 року /http://www.mon.gov.ua/gr/obg/2008/18_04_08.doc
26. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія. 2-ге видання. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2017 – 124 с.
27. Лаврик Г.В. Державні стандарти освіти і національне освітнє законодавство. Навчальний посібник рекомендовано МОН України. К.: Центр учбової літератури, 2017 – 208 с.
28. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: Навчальний посібник. – Харків: ОВС, 2002. – С. 220–250.
29. Лутаєва Т. В. Педагогічна культура : навч. посіб. / Т. В. Лутаєва, Л. Г. Кайдалова. – Х. : Цифра принт, 2012. – 182 с.
30. Максименко Д.С. Ігри та ігрові завдання для дітей раннього віку з обмеженими можливостями здоров'я. Практична психологія К.: Центр учбової літератури, 2018 – 120 с.
31. Максименко Д.С. Психологічні особливості криз підлітка. - К.: Центр учбової літератури, 2018 –200 с.
32. Максименко Д.С. Розвиток розумової діяльності дітей дошкільного віку підлітка К.: Центр учбової літератури, 2018 –192 с.
33. Максименко С.Д. Загальна психологія. 3-є видання. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2017 – 272 с.
34. Мартиненко, С. Методи навчання та їх класифікація [Текст] / Світлана Мартиненко, Людмила Хоружа // Початкова освіта. – 2010. – № 24. – С. 28–32.
35. Методика професійного навчання. Методика постановки навчальних цілей [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://bookss.co.ua/book_osnovi-naukovo_943/9_tema-8.-metodika-postanovki-navchalnih-cilej
36. Москалець В. П. Загальна психологія [текст]: підручник. / В. П. Москалець. – К. Ліра-К., 2020. – 564 с.
37. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), А. М. Гуржій (заст. голови), О. Я. Савченко (заст. голови)] ; за заг. ред. В. Г. Кременя. – К. : Пед. думка, 2016. – 448 с.
38. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf
39. Нестандартні уроки з фізичної географії [Текст] / авт.–уклад. К. С. Шуліка. – Х. : Основа, 2012. – 112 с.
40. Овчаров С. М. Інтегровані уроки – креативні учні [Текст] : навч.–метод. посіб. / Сергій Михайлович Овчаров, Катерина Володимирівна Овчарова. – Полтава : АСМІ, 2012. – 72 с.
41. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. Л. Ортинський – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
42. Освітні технології: Навч. – метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін.; За заг. ред. О. М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.
43. Пальчевський С.С. Педагогіка: Навч. посіб. – К.: Каравела, 2007. – С. 355–370.
44. Паньков Д.В. Організація навчання за інтерактивними технологіями. Методичні рекомендації для педагогічних працівників. – Донецьк: ДПЮ ІПП, 2006. – 48с.
45. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. – К.: Вища шк., 1997. – 349 с.
46. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посібник / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К. : А.С.К., 2004. – 192 с.

47. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання / О.І. Пометун. – К. : А.С.К., 2007. – 144 с.
48. Поясик О. І. Методика виховної роботи : навчальний посібник / О. І. Поясик, В. В. Лаппо. – Івано–Франківськ : Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2011. – 202 с.
49. Практика розвивального навчання / за ред. О. К. Дусавицького. – Харків : ХНУ, 2004. – 192 с.
50. Про освіту: Закон України від 5.09.2017 р. № 2145-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
51. Прокопів Л. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник. – Івано-Франківськ, 2017 – 166 с.
52. Репкин В.В., Репкина Н.В. Развивающее обучение: теория и практика. Томск: "Пеленг", 1997. - 288 с.
53. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: Навч. посібник для студ. вищих пед. навч. закл. – К.: Вища школа, 2004. – 336 с.
54. Сергєєнкова О.П. Педагогічна психологія. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2017 –168 с.
55. Тітов І. Г. Особистісне становлення дитини: суб'єктний вимір: монографія – К. : ВЦ «Академія», 2015. - 152 с.
56. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки К.: Центр учбової літератури, 2017 – 248 с.
57. Шевців З.М. Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи до роботи в інклюзивному середовищі загальноосвітнього навчального закладу К.: Центр учбової літератури, 2017 – 384 с.
58. Эльконин Д.Б. Детская психология: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Д. Б. Эльконин; ред.-сост. Б. Д. Эльконин. — 4-е изд., стер. — М.: Издательский центр «Академия», 2007. — 384 с.

Допоміжна література

1. Бадмаева Н. Ц. Влияние мотивационного фактора на развитие умственных способностей: Монография / Наталья Цыденовна Бадмаева – Улан-Удэ: Издательство ВСГТУ, 2004. – 280 с.
2. Васильєва М.П. Теорія педагогічної деонтології : [монографія] / Марина Петрівна Васильєва. – Х. : Нове слово, 2003. – 264 с.
3. Гін А. Прийоми педагогічної техніки / А. Гін. – Х. : Основа, 2018. 112 с.
4. Гриндер Д. Из лягушек в принцы/ Д. Гриндер, Р. Бэндлер. – Воронеж, 1993. – 207 с.
5. Гриндер М. Исправление школьного конвейера / Майкл Гриндер. – Минск, 1995. – 220 с.
6. Дмитренко К.А. Звичайні форми роботи – новий підхід: розвиваємо ключові компетентності: метод. посіб. / К.А. Дмитренко, М.В. Коновалова, О.П. Семиволос, С.В.Бекетова. – Х. : Основа, 2018. – 119 с.
7. Зайченко І. В. Педагогіка. Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І.В. Зайченко. – К. : Освіта України, 2006. – С. 86–97; 116–138.
8. Євтух М. Б. Інноваційні методи оцінювання навчальних досягнень [Текст] : монографія / М. Б. Євтух, Е. В. Лузік, Л. М. Дибкова ; Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. економіч. ун–т імені Вадима Гетьмана». – К. : КНЕУ, 2010. – 248 с.
9. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы / Ильин Евгений Павлович – СПб. : Питер, 2002. – 512 с.: ил.
10. Нестандартні уроки з фізичної географії [Текст] / авт.–уклад. К.С. Шуліка. – Х. : Основа, 2012. – 112 с.

11. Овчаров С. М. Інтегровані уроки – креативні учні [Текст] : навч.–метод. посіб. / Сергій Михайлович Овчаров, Катерина Володимирівна Овчарова. – Полтава : АСМІ, 2012. – 72 с.
12. Павловец Г. Г. Учебная мотивация как фактор профессионального становления современных студентов / Г. Г. Павловец, В. В. Филоненко – Электронный ресурс. Режим доступа: conf.stavsu.ru/_WordDocs/604.doc
13. Патяева Е. Ю. Мотивация учения: заданное, стихийное и самоопределяемое учение / Екатерина Юрьевна Патяева / Современная психология мотивации / под ред. Д. А. Леонтьева. – М.: Смысл, 2002. – С. 289-314.
14. Практикум з педагогіки: навчальний посібник: Видання 2-ге, доповнене і перероблене / За заг. ред. О.А.Дубасенюк, А.В.Іванченка. – Житомир: Житомир. держ. пед. ун-т, 2002. – 482 с.
15. Психогенетика: учебник для вузов / И. В. Равич-Щербо, Т. М. Марютина, Е. Л. Григоренко. Под ред. И. В. Равич-Щербо – М.: Аспект-Пресс, 2003. – 477 с.
16. Сілаєва І. Є. Сучасний урок у професійній школі: проектування, організація, аналіз : метод. посібник / Сілаєва І.Є., Шевчук С.С. – Донецьк: ДПО ІПП, 2008. – 171 с.
17. Сиротюк А. Л. Коррекция обучения и развития школьников / Алла Леонидовна Сиротюк. – М., ТЦ Сфера, 2001. – 214 с.
18. Семенець С. П. Розвивальне навчання математики у контексті стильового підходу / Сергій Петрович Семенець // Проблеми освіти: Наук.зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – 2009. – Вип. 61. – С. 90-96.
19. Сиротюк А. Л. Нейропсихологическое и психофизиологическое сопровождение обучения / Алла Леонидовна Сиротюк. – М.: ТЦ Сфера, 2003. – 288 с.
20. Симерницкая Э. Г. Мозг человека и психические процессы в онтогенезе / Эсфирь Георгиевна Симерницкая. – М.: МГУ, 1985. – 164 с.
21. Тихомирова И. В. Мотивационные особенности студентов, представляющих разные таксоны обучаемости / И. В. Тихомирова, Н. Ф. Шляхта // Труды СГУ. Серия: Гуманитарные науки. Психология и социология образования. – М.: СГУ, 2005. – Вып. 82. – С. 11-24.
22. Толстенева А. А. Методическая система обучения физике студентов вузов на основе учета их когнитивных стилей: автореф. дис. на соискание ученой степени доктора пед. наук: спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (по областям и уровням образования)» / Александра Александровна Толстенева. – Нижний Новгород, 2008. – 40 С.
23. Холодная М. А. Психология интеллекта. Парадоксы исследования / Марина Александровна Холодная. – 2-е изд., перераб. и доп. – СПб.: Питер, 2002. – 264 с.
24. Холодная М. А. Когнитивные стили. О природе индивидуального ума / Марина Александровна Холодная. – 2-е изд. – СПб.: Питер, 2004.– 384 с.
25. Штефан Л. В. Інноваційні технології в освіті : навч. пос. для студентів вищих навчальних закладів інженерно-педагогічних спеціальностей / Л. В. Штефан – Х. : Видавництво «Друкарня Мадрид», 2012 – 174 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://nus.org.ua/>
2. <https://www.ed-era.com/>
3. <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-SmartOsvita+Par+1/about>
4. <http://dspace.univer.kharkov.ua/>
5. www.psiholibrary.com.ua

Орієнтовні теми доповідей

1. Структура і властивості свідомості людини.
2. Характеристика неусвідомлюваних психічних процесів.
3. Несвідоме в теорії З. Фрейда.
4. Несвідоме в теорії К. Г. Юнга.
5. Несвідоме в теорії С.Грофа.
6. Типологія характерів К.-Г. Юнга.
7. Типологія соціальних характерів по Е. Фроммом.
8. Типологія характерів у тілесній психології (А.Лоуен).
9. Психоаналітичні типології характерів (С.Джонсон, Н.Мак-Вільямс).
10. Класичний психоаналіз З. Фрейда в вивченні особистості.
11. Гуманістичні теорії особистості (К.Рождерс, А. Маслоу).
12. Особистість, що самоактуалізується (А. Маслоу).
13. Теорія особистісних конструктів Дж.Келли.
14. 15. Поведінкові теорії особистості (А. Бандура).
15. Кризи розвитку особистості.
16. Принципи класифікації відчуттів і сприйняття та його основні властивості.
17. Проблема творчості у психології: творча уява, творче мислення. Критерії творчості.
18. Способи управління емоційним станом.
19. Вольові якості особистості.
20. Засоби подолання стресу.
21. . Види психологічного впливу. Механізми рекламного впливу.
22. Спілкування. Невербальна комунікація.
23. Види конфліктів. Способи управління конфліктами.
24. Стать і гендер людини: гендерна та статеворольова ідентичність.
25. Стадії психосексуального розвитку особистості.
26. Психосоматичні розлади. Теорії формування психосоматичних розладів.
27. Брехня як психологічний феномен. Способи розпізнавання брехні.
28. Міжпівкульова асиметрія й індивідуальні розходження в навчальній діяльності.
29. Когнітивно-стильові характеристики навчальної діяльності.
30. Мотиваційні аспекти шкільного навчання.
31. Збагачувальний підхід до навчальної діяльності.
32. Диференційований підхід до навчальної діяльності.
33. Особистісно-орієнтований підхід до навчальної діяльності .
34. Система розвивального навчання.
35. Діяльнісний підхід до навчальної діяльності.
36. Нейропсихологічний супровід навчальної діяльності.
37. Психофізіологічний супровід навчальної діяльності.
38. Підходи до навчання дітей з особливими потребами (аутизм, гіперактивність/дефіцит уваги, соціально-педагогічна занедбаність, відставання в розумовому розвитку).
39. Способи педагогічного впливу на дітей з нездатністю до навчання (дислексія, дискалькулія, дисграфія).
40. Нейропсихологічні й психогенетичні чинники шкільної неуспішності.
41. Статеві диференціації в навчанні.
42. Формування персонального пізнавального стилю. Проблема поєднання стилю навчання й методу навчання.
43. Проблема готовності до шкільного навчання.
44. Гендерна асиметрія в освіті.

Варіанти контрольної роботи
(для студентів заочної форми навчання)

ВАРІАНТ 1

Завдання 1. Що таке особистість? Чи кожна людина є особистістю? Розкрийте основні підходи до вивчення особистості.

Завдання 2. Чи можлива розумна діяльність без уваги? Обґрунтуйте свою точку зору.

ВАРІАНТ 2

Завдання 1. Характеристика неусвідомлюваних психічних процесів.

Завдання 2. Сприйняття, пам'ять, увага - психічні пізнавальні процеси. Підберіть і проаналізуйте приклад практичної діяльності, у якій всі вони присутні як невід'ємні її компоненти, опишіть цю діяльність із погляду функціонування в ній цих процесів.

ВАРІАНТ 3

Завдання 1. Визначте найважливіші особливості пам'яті як пізнавального процесу.

Завдання 2. У чому подібність і розходження між «зараженням», «навіюванням», «переконанням»?

ВАРІАНТ 4

Завдання 1. Мислення і його відмінність від інших пізнавальних процесів.

Завдання 2. Конформізм - це погано або добре? Аргументуйте свою точку зору.

ВАРІАНТ 5

Завдання 1. Що таке темперамент? Розкрийте сильні й слабкі сторони кожного типу темпераменту. Аргументуйте свою точку зору.

Завдання 2. Яка характеристика сприйняття коштує за цим фактом? Дайте аргументовану відповідь.

Людина здатна вільно читати текст незалежно від шрифту й почерку, яким він написаний.

ВАРІАНТ 6

Завдання 1. Що таке характер? Розкрийте джерела й механізми формування характеру. Приведіть одну з типологій характеру (на вибір).

Завдання 2. Мислення репродуктивне й мислення продуктивне (творче) - у чому їхнє розходження? Приведіть приклади.

ВАРІАНТ 7

Завдання 1. Які властивості характеру Ви знаєте? Доведіть, що властивості характеру визначаються не біологічними, а соціально-психологічними закономірностями.

Завдання 2. Чи може бути «немовне мислення»? Якщо так, то приведіть приклад. Якщо ні, то аргументуйте свою точку зору.

ВАРІАНТ 8

Завдання 1. Розкрийте зв'язок характеру й темпераменту.

Завдання 2. В одному експерименті, заучуючи текст, треба запам'ятати три цифри: 61, 37 і 8. Перша група випробуваних багаторазово повторювала ці цифри про себе, намагаючись їх завчити. Друга група випробуваних зв'язала цифру 61 з роком польоту людини в космос, цифру 37 - з роком смерті А.С. Пушкіна, цифру 8 - з міжнародним жіночим днем. Яка група випробуваних запам'ятає цифри більш точно й на більше тривалий період часу? Дайте аргументовану відповідь.

ВАРІАНТ 9

Завдання 1. Основні підходи до вивчення несвідомого (З.Фрейд, К.Г.Юнг, С.Гроф).

Завдання 2. Про який пізнавальний процес мова йде в прикладі: Діяльність актора складна. Поряд з основними завданнями він виконує й побічні: актор не тільки зосереджений на виконанні ролі й виконанні сценічних завдань, але й на партнері, і на суфлері. Дайте аргументовану відповідь.

ВАРІАНТ 10

Завдання 1. Що таке стрес? Основні види й стадії стресу. Методи психологічної «боротьби» зі стресом

Завдання 2. Укажіть найбільш вірне висловлення, з Вашого погляду. Аргументуйте свою точку зору.

- а) в основі темпераменту лежить тип нервової системи;
- б) недоліки темпераменту можуть компенсуватися за рахунок захопленості, підготовки, вольових зусиль;
- в) темперамент не існує до діяльності або поза діяльністю в широкому змісті цього слова;
- г) темперамент визначається конституцією тіла.

ВАРІАНТ 11

Завдання 1. Проблема методу дослідження і його значення для науки. Методи, що використовуються в психології.

Завдання 2. Які твердження вірні, які ні? Аргументуйте свою точку зору.

- а) у Гіппократа був чисто фізіологічний підхід до дослідження темпераменту;
- б) темперамент - це прямий прояв біологічних властивостей людини;
- в) характер - це така сукупна психологічна властивість людини, що і успадковується, і формується в процесі його життєдіяльності.

ВАРІАНТ 12

Завдання 1. Дайте характеристику засобам і методам психологічного впливу.

Завдання 2. Чи можна поставити знак рівності між поняттями «мозок» і «психіка»?

Аргументуйте свою точку зору.

ВАРІАНТ 13

Завдання 1. Розкрийте особливості уваги як психічного процесу.

Завдання 2. Які з перерахованих тверджень правильні, які невірні? Аргументуйте свою точку зору.

- а) інтроспекція є основним методом психології;
- б) становлення психології як науки було пов'язане із застосуванням у ній загальнонаукових методів дослідження;
- в) головне в методиці спостереження - записувати свої враження про те що траплялося;
- г) важливою ознакою експерименту є постановка мети, що конкретизує гіпотезу дослідження;
- д) головним недоліком експерименту є те, що дослідник не може за бажанням викликати якийсь психічний процес або властивість.

ВАРІАНТ 14

Завдання 1. Розкрийте зміст поняття «конфлікт». Які причини виникнення конфліктів? Дайте їхню типологію.

Завдання 2. Проаналізуйте історичне перетворення визначення предмета психології, із чим це зв'язано?

ВАРІАНТ 15

Завдання 1. Проблема становлення професійного спілкування.

Завдання 2. Про який психічний процес мова йде? Про яку його властивість? Назвіть умови його формування. «Дивна працездатність Н. Г. Чернишевського дозволяла йому часто проводити одночасно дві роботи: нерідко він писав статтю для «Современника» одночасно виконуючи іншу справу, наприклад, диктуючи секретареві переклад «Всесвітньої історії» Шлоссера».

ВАРІАНТ 16

Завдання 1. Розкрийте поняття «стиль керівництва», основні види стилів керівництва, і який з них, по-вашому, думці найбільш ефективний?

Завдання 2. Про який психічний процес мова йде в цьому прикладі? Про яку його рису? Текстильники, що спеціалізувалися на виробленні чорних тканин, розрізняє до 40 відтінків чорного кольору там, де око людини неспеціаліста розрізняє два-три відтінку.

ВАРІАНТ 17

Завдання 1. Розкрийте суть поняття «соціально-психологічний клімат». Які чинники і як його визначають.

Завдання 2. Що таке діяльність? У чому суттєва відмінність діяльності людини від пристосувальної поведінки (іноді називаною діяльністю) тварин? Підберіть приклади, що ілюструють Вашу точку зору

ВАРІАНТ 18

Завдання 1. Що таке інтелект, у чому основна його відмінність від мислення. Розкрийте основні підходи до вивчення інтелекту.

Завдання 2. Про який психічний процес мова йде в цьому прикладі? Про яку сторону цього психічного процесу? Дайте психологічне пояснення цьому факту.

Студент, готуючись до семінарського заняття, знайшов потрібний розділ у навчальному посібнику, почав його читати й радісно викрикнув «Я все це знаю, викладач розповідав це в лекції», - а наступного дня не зміг відповісти на питання по змісту даного матеріалу

ВАРІАНТ 19

Завдання 1. Опишіть основні види уяви. Докладно дайте характеристику творчої уяви й основних етапів творчого процесу.

Завдання 2. Дайте психологічне пояснення цьому феномену. Про який психічний процес мова йде? Про яку його характеристику? Аргументуйте свою точку зору.

Учениця Л., погано знаючу літературу й плутаюча героїв класичних романів, легко перераховує імена кінозірок і може охарактеризувати образи, які вони створюють на екрані.

ВАРІАНТ 20

Завдання 1. Які психічні процеси відносять до пізнавальних й чому? Як приклад розкрийте один з них.

Завдання 2. Як взаємопов'язані здібності, характер і темперамент в особистості й діяльності однієї людини? Або вони незалежні друг від друга? Аргументуйте свою точку зору.

ВАРІАНТ 21

Завдання 1. Самооцінка й чинник, що її визначають.

Завдання 2. Проаналізуйте наступні твердження. Оцініть їхню правильність із погляду сучасної психології емоцій.

1. Людині смутно, тому що вона плаче, а не навпаки.
2. Почуття неперерадані мовою слів і рухів.
3. Без емоцій неможливі пізнання й діяльність.

ВАРІАНТ 22

Завдання 1. Мотиваційна структура особистості.

Завдання 2. Чи згодні ви з наведеними тезами? Знайдіть у них помилки й неточності, якщо вони є.

1. Свідомість є відбиття дійсності – істинне або перекручене.
2. Свідомість - це завжди знання про щось, що поза ним, вона припускає відношення суб'єкта до об'єктивної дійсності, до предмета, що перебуває поза свідомістю.
3. Моє відношення до мого середовища є моя свідомість.

ВАРІАНТ 23

Завдання 1. Характеристика конфліктних особистостей і способи корекції їхньої поведінки.

Завдання 2. Проаналізуйте висловлення. Чи згодні ви з ним? Аргументуйте свою точку зору.

Геній - це, насамперед, увага (Ж. Кюв'є).

ВАРІАНТ 24

Завдання 1. Емоційні процеси як форма вираження відношення до дійсності.

Завдання 2. Прокоментуйте висловлення. З якими з них ви згодні? Аргументуйте свою точку зору.

1. Людина в тій мері суб'єкт, у який він - особистість, організм - не суб'єкт.
2. Особистість - суб'єкт і об'єкт суспільних відносин.

ВАРІАНТ 25

Завдання 1. Дайте характеристику функціям спілкування.

Завдання 2. Визначите, що з перерахованого списку можна віднести до здібностей, а що - не можна й чому?

Здібність до прямоходіння, здібність до розпізнавання заходів, здібність до говоріння, здібність до швидкого рахунку, ораторські здібності, здібність до спілкування за допомогою мови, здібність до саморозвитку, педагогічні здібності, музичні здібності.

ВАРІАНТ 26

Завдання 1. Розкрийте взаємозв'язок самооцінки й рівня домагань.

Завдання 2. Мислення й мова. Мова - це зовні виражена думка або «голосне мислення» (письмово викладена думка - це теж мова). Як ви поясните факти, коли в думках у чоловік одне, а говорить він зовсім інше? Доведіть, що в подібних фактах проявляється зв'язок мови з мисленням, і що нічого немає в мові, чого немає в мисленні, або що є в мисленні, тобто й у мові.

ВАРІАНТ 27

Завдання 1. Здібності як індивідуально-психологічна характеристика особистості.

Завдання 2. Оцініть висловлення з погляду правильності й неправильності. Аргументуйте свою точку зору.

1. Величина міжособистісної дистанції залежить від культурних традицій.
2. Стереотип - це порівняно об'єктивне подання про групу людей, з якої в нас були обмежені контакти.
3. Авторитетна особистість менш піддана забобонам, чим інші люди.

ВАРІАНТ 28

Завдання 1. Сім'я як мала група. Стилi сімейного виховання і їхній вплив на особистість.

Завдання 2. Прокоментуйте дані судження. Яке співвідношення задатків і здібностей у людині.

1. Не в тім справа, що здібності проявляються в діяльності, а в тім, що вони створюються в цій діяльності.
2. Свої здібності людина може довідатися тільки спробувавши прикласти їх.

Завдання та система оцінювання самостійної роботи студентів денної форми навчання, які перебувають у відрядженні у зв'язку з академічною мобільністю

Види та зміст самостійної роботи	Студент виконує 3 види самостійної роботи 1) <i>Практична робота</i> на тему «Діагностика акцентуацій характеру». Студентові потрібно провести психологічну діагностику вираженості основних типів акцентуацій характеру у себе за методикою Леонгарда-Шмішека. Знайомство з методикою, ключем та обговорення результатів роботи після її виконання здійснюється під час практичних занять, а проведення методики, обробка та інтерпретація результатів – під час самостійної роботи. 2) <i>Практична робота</i> на тему «Пізнавальні процеси та їх роль у навчанні». Студентові потрібно провести психологічну діагностику пізнавальних процесів в учня середньої школи за допомогою наступних методик: методика діагностики стилів кодування інформації (Є. В. Фролова), методика визначення типу мислення (Г. В. Резапкіна). Психодіагностичні методики надаються викладачем під час навчальних занять або можуть бути самостійно знайдені студентом у психологічній літературі. Робота передбачає також аналіз отриманих результатів діагностики, співбесіду з учнем, в ході якої аналізується його академічна успішність та навчальні переваги або труднощі та формулювання висновків щодо взаємозв'язку особливостей пізнавальної сфери із успішністю його навчання. За результатами роботи студент готує звіт у письмовій формі. Звіт повинен включати: титульний аркуш, соціально-демографічну характеристику досліджуваного (вік, стать, сфера діяльності тощо), результати психологічної діагностики у вигляді таблиці з сирими показниками тестування, змістовну інтерпретацію результатів та висновки. 3) <i>Практична робота</i> на тему «Стиль педагогічного спілкування», в якому студентові потрібно провести критичну оцінку себе у ролі вчителя (під час або після проходження педагогічної практики). Студентові потрібно провести психологічну діагностику власного стилю педагогічного спілкування за допомогою опитувальника, виконати оброблення результатів згідно до ключа та їхню змістовну інтерпретацію. Знайомство з методикою, ключем та обговорення результатів роботи після її виконання здійснюється під час практичних занять, а проведення методики, обробка та інтерпретація результатів – під час самостійної роботи.
Термін виконання	1) <i>Практична робота</i> на тему «Діагностика акцентуацій характеру» – третя декада жовтня 2) <i>Практична робота</i> на тему «Пізнавальні процеси та їх роль у навчанні» – друга декада жовтня 3) <i>Практична робота</i> на тему «Стиль педагогічного спілкування» – друга декада листопада

	Конкретні дати встановлюються на початку навчального семестру						
Форма контролю	Звіт з практичної роботи – 3шт. Завершений звіт та реферати надсилати на електронну адресу evfrolova@karazin.ua . У темі листа вказати прізвище та ім'я студента й факультет та номер групи.						
Система оцінювання	<i>практична робота – 20 балів (кожна)</i> Критерії оцінювання практичної роботи <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 30%; vertical-align: top;">Показник, що оцінюється</td> <td style="vertical-align: top;">Критерії оцінювання</td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;">Своєчасність 0-5</td> <td style="vertical-align: top;">Практична робота складена у встановлений викладачем термін. У разі складання роботи після встановленого терміну бали за своєчасність не виставляються. - самостійність виконання; - відповідність кількості досліджуваних та використаних методик вимогам практичної роботи; - коректність застосування і обробки психодіагностичних методик;</td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;">Зміст роботи 0-15</td> <td style="vertical-align: top;">- грамотність і коректність інтерпретації результатів та висновків; - відповідність формальним критеріям (структура, послідовність та логічність, обґрунтованість аргументації та висновків, грамотність, якість оформлення тощо).</td> </tr> </table>	Показник, що оцінюється	Критерії оцінювання	Своєчасність 0-5	Практична робота складена у встановлений викладачем термін. У разі складання роботи після встановленого терміну бали за своєчасність не виставляються. - самостійність виконання; - відповідність кількості досліджуваних та використаних методик вимогам практичної роботи; - коректність застосування і обробки психодіагностичних методик;	Зміст роботи 0-15	- грамотність і коректність інтерпретації результатів та висновків; - відповідність формальним критеріям (структура, послідовність та логічність, обґрунтованість аргументації та висновків, грамотність, якість оформлення тощо).
Показник, що оцінюється	Критерії оцінювання						
Своєчасність 0-5	Практична робота складена у встановлений викладачем термін. У разі складання роботи після встановленого терміну бали за своєчасність не виставляються. - самостійність виконання; - відповідність кількості досліджуваних та використаних методик вимогам практичної роботи; - коректність застосування і обробки психодіагностичних методик;						
Зміст роботи 0-15	- грамотність і коректність інтерпретації результатів та висновків; - відповідність формальним критеріям (структура, послідовність та логічність, обґрунтованість аргументації та висновків, грамотність, якість оформлення тощо).						